

NORGES FONDSMEGLERFORBUND

The Association of Norwegian Stockbroking Companies
Stiftet 5. oktober 1915

ETISK RÅD

AVGJØRELSE I SAK NR. 2001/2

Klager:

A

Innklaget:

**Christiania Markets
Postboks 1166 Sentrum
0107 Oslo**

**Pareto Securities
Postboks 1411 Vika
0114 Oslo**

Saken gjelder:

Ikke fullført overdragelse av CBK aksjer til Merita Nordbanken.

Etisk Råd er satt med følgende medlemmer:

**Geir Woxholth (Prof. dr. juris) (leder)
Asbjørn Wangerud
Håkon Persen
Jan-Tore Aschim**

I

Som registrert aksjonær i Kreditkassen (CBK) per 16. juni 2000 ble klager tilbudt å overdra sine aksjer i CBK til MeritaNordbanken Abps (MNB). Tilbudet ble revidert 15. oktober da MNB

inngikk avtale om kjøp av Statens Bankinvesteringsfonds aksjer i CBK. Klager aksepterte da tilbudet og sendte inn den mottatte akseptblanketten til "receiving agent" Pareto Securities (Pareto) den 24. november 2000. Akseptblanketten ble forkastet av Pareto, da det ved registrering viste seg at den oppførte vps-kontoen ikke inneholdt de angjeldende aksjene. Aksjene var på det tidspunkt overført til en av klager ny-opprettet vps-konto hos CBK. Klagers aksjer ble som følge av dette ikke overdratt i henhold til aksepten. Tvisten for Rådet er hvorvidt de innklagede burde foretatt seg noe for å finne den konto hvor aksjene på aksepttidspunktet var registrert, for så å overdra dem i henhold til klagers aksept.

II

Klagers anførsler:

Klager har innklaget både Pareto og CBK. Klagers anførsler er i hovedsak rettet mot begge innklagede, uten henstilling til skyld- eller ansvarsfordeling.

Klager hevder at det må anses i strid med alminnelige avtalerettslige betraktninger når de innklagede ikke foretok seg noe for å søke etter aksjene som var akseptert overdratt. De innklagede må ha en plikt til å foreta visse undersøkelser for å avklare uoverensstemmelser på en slik akseptblankett, og kan ikke ansvarsfritt forkaste en innsendt aksept. En slik opptreden må også anses i strid med kravene til god forretningsskikk.

Klager anfører at det hadde vært ukomplisert å avhjelpe forholdet, da hans telefonnummer var oppgitt på akseptblanketten. Bare det faktum at det er gitt en rubrikk for utfylling av telefonnummer, må innebære en plikt for innklagede til faktisk å benytte seg av det når det viser seg nødvendig.

Klager viser til at vps-kontonummeret var ferdig trykket på den blanketten som ble mottatt. Det var derfor naturlig å regne med at det var denne kontoen aksjene var godskrevet på. Det kan ikke være kundens plikt å kontrollere at vps-kontonummeret som står på akseptformularet er oppdatert. En slik plikt må det eventuelt informeres om på blanketten. At det var klager som overførte porteføljen til en annen vps-konto kan ikke få betydning. CBK må ha en plikt til å overføre aksjene i rett tid, og det burde ikke ha voldt problemer å foreta transaksjonen før det kritiske tidspunkt. Den nye kontoen var dessuten opprettet hos CBK, som også var ansvarlig for utferdigelsen av blanketten.

CBK og Pareto er i denne sammenheng de profesjonelle parter. Deres undersøkelsesplikt må derfor være videre enn klagers, og de må ha ansvar for å sørge for at aksjene som ble akseptert overdratt ble lokalisert. Under enhver omstendighet skulle Pareto tatt aksjene fra den kontoen aksjene viste seg å være godskrevet. De innklagede kan ikke høres med at det ikke forelå fullmakt til en slik overdragelse. De fullmakter som ble gitt med akseptblanketten må anses vide nok.

Etter at klagen ble fremsatt for Rådet har klagers aksjer blitt overdratt til MNB tilsvarende kursen på det frivillige tilbudet. Påstanden nå er krav på erstatning av rentetapet i perioden 15. oktober 2000 til 15. februar 2001.

III

Innklagedes anførsler:

Innklagede hevder at det er klagers egen risiko at aksjene ikke befant seg på den vps-kontoen som var oppgitt på blanketten.

Klager opprettet ny konto i CBK 9. oktober 2000. Aksjene ble overført til den nye kontoen 18. oktober 2000, da de nødvendige papirer ble undertegnet. Av akseptblanketten fremgår det uttrykkelig at det er den vps-konto hvor aksjene befant seg 13. oktober 2000 som er oppgitt. Når

klager så av eget valg endrer konto, må det være klagers ansvar å sørge for at den nye og korrekte konto også blir gjengitt på akseptblanketten. Det er klager selv som leverer akseptblanketten, og klager må derfor selv innestå for at de opplysninger som er angitt er korrekte, enten ved å kontrollere at de trykte opplysninger faktisk er de riktige, eventuelt å foreta nødvendige korrigeringer før innlevering.

De innklagede avviser klagers anførsel om at de burde ha sørget for å fremskaffe det korrekte kontonummeret. Med over 20.000 aksjeeiere må kontrollen av de innkomne aksepter nødvendigvis bli relativt mekanisk. For å unngå doble aksepter ble alle akseptblanketter som ikke var relatert til en riktig vps-konto på aksepttidspunktet uten nærmere undersøkelser avvist. Klagers aksept ble derfor avvist i henhold til budsdokumentet pkt 3.7.3. Denne fremgangsmåten var også i tråd med de bestemmelser som ble gitt i tilbudsdokumentet. Tilbudsdokumentet ble godkjent av Oslo Børs.

Klager kan ikke høres med at han som uprofesjonell ikke selv har hovedansvaret for oversikten over sine egne konti. Klager hadde alle de opplysninger som var nødvendige for å selv vite hvor den aktuelle aksjeposten på aksepttidspunktet befant seg. Det er kundens egen plikt å undersøke om de opplysninger som er oversendt til vedkommende er riktig, og gjøre oppmerksom på eventuelle feil som er oppgitt.

De innklagede avviser klagers krav på erstattet rentetap.

IV

Etisk Råd bemerker:

Klager innga klage ved brev 12. januar 2001. De innklagede innga tilsvaer ved brev henholdsvis 8. og 1. mars 2001. I tillegg til dette har partene i samsvar med behandlingsreglene § 3-3 tredje ledd blitt gitt anledning til å kommentere hverandres anførsler.

Spørsmålet i saken er hvem som har ansvaret for at opplysningene på akseptblanketten er korrekte.

Etter Rådets oppfatning synes det klart at det er kunden selv som i utgangspunktet vil ha ansvaret for at de opplysninger som fremgår av blanketten er de riktige, herunder å kontrollere de felt som er ferdig utfyllt på forhånd.

Klager har i tilsvaer for Rådet anført at han før aksepten hadde opprettet en ny vps-konto hos CBK. At klager i saken har operert med ulike og nye vps-konti, kan slik Rådet ser det ikke medføre et større kontrollansvar for innklagede. Slik Rådet ser det er det tvert i mot rimelig at dette er forhold som skjerper kravene til klagers årvåkenhet. Klager må utvilsomt kunne sies å ha hatt en oppfordring til å sjekke om aksjene faktisk var på den oppgitte konto, all den stund han kun dager før hadde endret konto og bedt om en overføring av porteføljen. På blanketten står det også klart hvilken dato beholdningen er registrert, i dette tilfellet 13. oktober 2000. Det burde således ikke kreve særlige ressurser å forsikre seg om at aksjene befant seg på denne kontoen på aksepttidspunktet.

Klager har for Rådet særlig pekt på at han må regnes som den svake part, og at dette må begrense hans undersøkelsesplikt. Rådet deler klagers oppfatning om at det må stilles mindre krav til uprofesjonelle investorer, enn de profesjonelle, noe som også kommer frem i gjeldende lover og regelverk. Dette kan imidlertid ikke bety at uprofesjonelle investorer, og «svake parter» står uten plikter, selv når det handles med en sterkere motpart. Sentralt i disse pliktene ligger det å ha oversikt over hva som er godskrevet hvilke konti, og hvilke aksjer man til enhver tid er eier av. Rådet har i en rekke saker den senere tid fastslått dette. Klager kan etter Rådets oppfatning ikke høres med at han ikke selv som utgangspunkt må ta ansvaret for avvissingen av aksepten. Dette ansvaret kan heller ikke veltes over på de innklagede alene fordi de i denne sammenheng anses som profesjonelle.

Rådet må på tross av ovenstående likefullt vurdere om det i herværende sak foreligger særlige grunner som tilsier at innklagede likevel burde foretatt seg noe for å kartlegge det riktig forhold, for om mulig avklare om den umiddelbare avvisningen likevel kan sies å ha vært uriktig.

Sentralt i denne vurderingen vil være hva som skulle til for å avhjelpe forholdet/feilen, og om det for de innklagede fremsto, eventuelt burde fremstått, som klart hva feilen kunne bestå i.

Etter Rådets oppfatning er det vanskelig å se hva CBK skulle gjort annerledes, og som kunne avhjulpet feilen. Da blanketten ble trykket og sendt ut, befant klagers aksjer seg fremdeles på den oppgitte kontoen. CBK gjorde således ingen feil da de utformet blanketten. Det kan ikke sies å være CBK's ansvar å informere klager om at han ved overføringen den 18. oktober 2000, måtte endre kontonummer på blanketten. Etter at blanketten var innsendt av klager har ikke CBK hatt befatning med saken.

Det blir således et spørsmål om Pareto som "receiving agent" skulle foretatt seg ytterligere anstrengelser ved å søke etter aksjene, eventuelt kontakte klager, eller om de var i sin rette da de uten videre forkastet aksepten.

Lignende saker har nylig vært oppe for Rådet. Etter sakene 2000/25 og 2000/27 synes det utvilsomt at en tegnings- eller akseptblankett ikke uten videre kan forkastes ved feil, til tross for det klare utgangspunkt oppstilt ovenfor.

I herværende sak var tilfellet at aksjene ikke befant seg på den kontoen som var oppgitt. Den oppgitte konto var imidlertid riktig, i den forstand at den var gyldig og registrert på akseptanten. Blanketten inneholdt derfor ikke feil eller feilskrift. At de aktuelle aksjene ikke var godskrevet kontoen kunne skyldes at aksjene i mellomtiden var avhendet, og ikke en feil. Innklagede har da også anført at faren for dobbelt-aksept var en av årsakene til at blanketten ble forkastet. Herværende sak avviker på dette punkt de tidligere saker for Rådet. Flere forhold kan for Pareto ha fremstått som plausible for hvorfor aksjene ikke befant seg på kontoen på det aktuelle tidspunktet. Slik Rådet ser det kan Pareto ikke sies å ha hatt noen klar foranledning til å undersøke nærmere hvorfor den oppgitte vps-kontoen ikke var godskrevet med de aktuelle aksjene.

Videre er det et sentralt moment at det bakenforliggende tilbud i saken var av anseelig størrelse. Det store antall blanketter som skulle mottas og behandles tilsier at en grundig undersøkelse av forholdene vedrørende enkelt-blanketter ikke kan forlanges. At aksepten kunne bli avvist er det da også tatt forbehold om i tilbudsdokumentet.

Rådet er av den oppfatning at Paretos avvisning av klagers aksept var rettmessig, og at det således ikke er forhold i saken som foranlediger kritikk fra Rådet. Klager kan følgelig ikke få medhold i sin påstand om erstatning for tapte renteinntekter.

Etisk Råd har etter dette fattet følgende vedtak:

Klager gis ikke medhold.

Oslo, den 21. juni 2001